

W

nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 2 (166) Luty 2025

Lista Odmian Zalecanych

- do uprawy w województwie łódzkim w 2025 roku

str. 10-11

Ubezpieczenie NNW

- Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”

str. 5

Razem tworzymy coś wyjątkowego...

- KGW Aktywna Pokrzywnica!

str. 12-13

Spis treści

Aktualności

Sieć Szkół Rolniczych

.....str. 3

Łańcuch dostaw żywności

.....str. 4

Ubezpieczenia zwierząt

.....str. 4

Zapusty, czyli karnawał po polsku

.....str. 8-9

Ubezpieczajmy się u siebie

Ubezpieczenie NNW

.....str. 5

Samorząd rolniczy

Działania IRWŁ

.....str. 6

Temat numeru

Spotkania z Izbami Rolniczymi

.....str. 7

Dobre praktyki w rolnictwie

Lista Odmian Zalecanych

.....str. 10-11

Specjalista doradza

Renta wdowia

.....str. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Góra pączków

.....str. 15

Smaki i pasje z regionu

KGW Aktywna Pokrzywnica

.....str. 12-13

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja: Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197

sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama: Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce: Malwina Golek

Artykuł tematyczny:

Góra pączków, za tą górą tłuste placki z konfiturą str. 15

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie

www.izbarolnicza.lodz.pl
Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca:

SAM-ROL Sp. z o. o.,

ul. Beskidzka nr 124,

91-610 Łódź, tel. 42 632 70 21

Projekty i druk:

www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź
tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31,
www.izbarolnicza.lodz.pl, info@izbarolnicza.lodz.pl

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Biura Powiatowe	Przewodniczący/ Delegat	Adres biura	Telefon/@
Bełchatów	Janusz Frydrychowski Marcin Śmiałkowski	ul. Dąbrowskiego 20f 97-400 Bełchatów	511 124 504 bpbełchatow@izbarolnicza.lodz.pl
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510 474 851 bpbrzeziny@izbarolnicza.lodz.pl
Kutno	Andrzej Górczyński Robert Pawlikowski	ul. Podrzeczna 18 99-300 Kutno, pok. 117	510 474 825 bpkutno@izbarolnicza.lodz.pl
Łask	Bronisław Węglewski Iwona Mamzer	Urząd Gminy w Łasku ul. Warszawska 14 98-100 Łask, pokój 48	510 474 871 bpłask@izbarolnicza.lodz.pl
Łęczycza	Dariusz Kowalczyk Zbigniew Wojtera	ul. Marii Konopnickiej 12 99-100 Łęczycza	510 474 825 bpłeczycza@izbarolnicza.lodz.pl
Łowicz	Roman Wodzyński Janusz Staniszewski	ul. Starościńska 1 99-400 Łowicz, pok. 213	510 474 800 bpłowicz@izbarolnicza.lodz.pl
Łódź-Wschód	Michał Owczarek Marcin Derach	ul. Beskidzka nr 124 91-610 Łódź, pok. 2	510 474 874 bpłodz-wsch@izbarolnicza.lodz.pl
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	Starostwo Powiatowe ul. Kwiatowa 1a 26-300 Opoczno, pok. C16	510 474 870 bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl
Pabianice	Grzegorz Antoniewski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510 474 865 bppabianice@izbarolnicza.lodz.pl
Pajęczno	Paweł Sikora Piotr Rozumek	ul. 1 Maja 73 98-330 Pajęczno	510 474 813 bppajeczno@izbarolnicza.lodz.pl
Piotrków Tryb.	Janusz Terka Tomasz Wachulec	Starostwo Powiatowe ul. Dąbrowskiego 7, pok. 105 97-300 Piotrków Tryb.	510 474 861 bpiotrkow@izbarolnicza.lodz.pl
Poddębice	Ewa Bednarek Leszek Chmielecki	GS Samopomoc Chłopska ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510 474 725 bppoddebice@izbarolnicza.lodz.pl
Radomsko	Agnieszka Zaremba Mariusz Zasępa	ul. Kościuszki 6 97-500 Radomsko, pok. 210	510 474 801 bpradomsko@izbarolnicza.lodz.pl
Rawa Maz.	Sylwester Libera Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5 96-200 Rawa Maz., pok. 58	510 474 850 bprawa@izbarolnicza.lodz.pl
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Łukasz Przybyła	Starostwo Powiatowe Plac Wojewódzki 3 98-200 Sieradz, pok. 309	511 124 538 bpsieradz@izbarolnicza.lodz.pl
Skierniewice	Jacek Ossowicz Roman Rosiński	ul. Konstytucji 3 Maja 6 96-100 Skierniewice	510 474 841 bpskierniewice@izbarolnicza.lodz.pl
Tomaszów Maz.	Paweł Rochala Piotr Bielicki	ul. Św. Antoniego 41 97-200 Tomaszów Maz., pok. 11	510 474 862 bptomaszow@izbarolnicza.lodz.pl
Wieluń	Krzysztof Wróbel Paweł Jaśko	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510 474 804 bpwielun@izbarolnicza.lodz.pl
Wieruszów	Jerzy Karsznia Adam Ciećka	ul. Waryńskiego 14 98-400 Wieruszów	510 474 804 bpwieruszow@izbarolnicza.lodz.pl
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Nowak	ul. Ceramiczna 10 98-220 Zduńska Wola	510 474 793 bpzdunska.wola@izbarolnicza.lodz.pl
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycza 24 95-100 Zgierz	510 474 738 bpzgierz@izbarolnicza.lodz.pl

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-455 Łódź ul. Żurawia 7/9	42/640-68-53, 640-68-54 lodz@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski ul. Daniłowskiego 5/7, II piętro	44/649-69-29, 649-69-80 piotkowtrybunalski@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Skierniewicach	96-100 Skierniewice ul. Jagiellońska 4	46/832-30-00, 832-36-49 skierniewice@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Łowiczu	99-400 Łowicz ul. Zduńska 51	46/837-00-79 łowicz@tuw.pl 24/254-17-00 kutno@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Sieradzu	98-200 Sieradz ul. Rynek 19	43/822-33-99 fax: 822-38-68 sieradz@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Łęczycy	99-100 Łęczycza ul. Przedrynek 8	24/721-01-61 łeczycza@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Radomsku	97-500 Radomsko ul. Piłsudskiego 4	44/683-51-05, 683-21-27 radomsko@tuw.pl

Nowa szkoła nadzorowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

– Przekazanie szkoły pod opiekę Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi to jej szansa na rozwój – podkreślił podsekretarz stanu Adam Nowak podczas dzisiejszego uroczystego przekazania Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wojsławicach do Sieci Szkół Rolniczych nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Faktycznie placówka dołączyła do Sieci 1 stycznia 2025 r.

Rozwój szkoły

Podsekretarz stanu zaznaczył, że wzorem 63 zespołów szkół rolniczych wcześniej przejętych od samorządów, także w tym przypadku resort rolnictwa będzie czynił starania, aby zmiana podległości wiązała się z rozwojem placówki, poprawą warunków do nauki, otwarciem na szerszą współpracę z pracodawcami i przedsiębiorcami, a w konsekwencji unowocześnieniem kształcenia zawodowego.

– To już siódma szkoła w województwie łódzkim nadzorowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Szkoła w Wojsławicach zagwarantuje wszystkim jej uczniom dobre przygotowanie jako przyszłych rolników oraz tych, którzy będą pracowali dla lokalnego sektora rolno-spożywczego – zaznaczył wiceminister Nowak.

Nowe zadania

Ciągle zmiany w rolnictwie nakierowane są na jego modernizację. Nowoczesne technologie i cyfryzacja służą monitorowaniu produkcji, a postępujące zmiany klimatyczne oraz coraz większa konkurencyjność na rynkach zbytu produktów rolnych ma bezpośredni wpływ na rozwój współczesnej edukacji rolniczej.

Zakres kształcenia

Wiceminister Nowak zaznaczył, że szkoła ma długą tradycję kształcenia rolniczego na terenie Powiatu Zduńskowolskiego i zapisała już piękną kartę w historii oświaty rolniczej. Obecnie kształci uczniów pochodzących przeważnie z obszarów wiejskich. W szkole w Wojsławicach młodzież ma możliwość zdobywać wiedzę i umiejętności w zakresie zawodów związanych z rolnictwem, mechanizacją rolnictwa i agrotechniką, a także gastronomią.

– Szkoła, która należy do Sieci Szkół Rolniczych nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi może szkolić w konkretnych zawodach i kierunkach, które są związane z rolnictwem, sektorem rolno-spożywczym, architekturą krajobrazu, hodowlą i produkcją zwierzęcą. Wierzę, że w ten sposób szkoła w Wojsławicach będzie spełniać oczekiwania środowiska, w którym funkcjonuje – zaznaczył podsekretarz stanu Adam Nowak.

Wiceminister przypomniał, że w procesie kształcenia zawodowego, oprócz gruntów samorządowych, szkoła wykorzystuje także grunty z zasobu KOWR-u, które stanowią potencjał dydaktyczny w organizacji nauki zawodu.

– Jestem przekonany, że szkoła w Wojsławicach, przed którą teraz stają nowe zadania, będzie ważnym ogniwem w edukacji rolniczej, składającym się na nasze bezpieczeństwo żywnościowe – powiedział podsekretarz stanu Adam Nowak.

Źródło: MRiRW

KONDOLENCJE

Z ogromnym żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

śp. Tadeusza Słaby

Wieloletniego Delegata Rady Powiatowej Izby Rolniczej
Województwa Łódzkiego Powiatu Łódzkiego Wschodniego

Wyrazy głębokiego współczucia Rodzinie

składa

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego i Rada Powiatowa IRWŁ Powiatu Łódzkiego Wschodniego

Szanowni Państwo,

Zapraszam do lektury lutowego wydania miesięcznika „W nowej roli”, w którym publikujemy „Listę odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa” na rok 2025. Zestawienie to jest efektem pracy Łódzkiego Zespołu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego. Podczas spotkania omawiano także organizację wojewódzkich doświadczeń PDO z roślinami jarymi w bieżącym roku. Szczegółową listę wraz z wnioskami znajdzie Państwo na stronach 10–11.

Zachęcam również do przeczytania artykułu o KGW Aktywna Pokrzywnica. To doskonały przykład, jak wspólne inicjatywy mogą ożywić tradycje i integrować społeczność. Takie działania sprawiają, że ludzie chcą wracać i angażować się w kolejne wydarzenia. Serdecznie gratuluję 10 lat owocnej współpracy i życzę kolejnych inspirujących projektów, które będą wzbogacać lokalną społeczność.

Zapraszam Państwa na XXIV Międzynarodowe Targi Ferma Bydła oraz XXVII Międzynarodowe Targi Ferma Świń i Drobiu, które odbędą się w dniach 21–23 lutego 2025 roku w Hali EXPO/MOSiR przy al. Politechniki 4 w Łodzi. Bezpłatne bilety dostępne są w biurach powiatowych IRWŁ. Szczególnie polecam debatę IRWŁ zatytułowaną „Przyszłość polskiego rolnictwa”, która odbędzie się 22 lutego 2025 roku o godz. 12:00 w Auli EXPO. W gronie uczestników debaty będzie Pan Czesław Siekierski Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. To doskonała okazja do wymiany poglądów oraz dyskusji o najważniejszych wyzwaniach stojących przed polskim rolnictwem.

Do zobaczenia na targach!

Dromis Tomasz Węglewski

Prezes Izby Rolniczej
Województwa Łódzkiego

Wzmacnianie pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności – konsultacje publiczne wniosków Komisji Europejskiej

Komisja Europejska opublikowała dwa wnioski legislacyjne mające na celu wzmocnienie pozycji rolników i przywrócenie zaufania między podmiotami w łańcuchu dostaw produktów rolno-spożywczych. Podmioty łańcucha dostaw żywności mogą zgłaszać uwagi do 10 marca 2025 r.

Projekt zmian obecnych ram prawnych

Pierwszy projekt rozporządzenia dotyczy zmian obecnych ram prawnych określonych w rozporządzeniu ustanawiającym wspólną organizację rynków produktów rolnych (1308/2013) oraz w rozporządzeniach Unii Europejskiej dotyczących Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej oraz finansowania Wspólnej Polityki Rolnej (2021/2115 i 2021/2116).

W rozporządzeniu zawarto przepisy dotyczące:

- obowiązku pisemnych umów na dostawy produktów rolnych,
- klauzuli rewizyjnej w umowach długoterminowych,
- rejestracji umów,
- wprowadzenia systemu mediacji,
- zasad uznawania organizacji producenckich,
- limitu unijnej pomocy finansowej udzielanej uznanyim organizacjom producentów realizującym program operacyjny,
- ram prawnych dla dobrowolnych oznaczeń, takich jak: „uczciwe”, „sprawiedliwe” i „krótkie łańcuchy dostaw”, które mogą być stosowane na etykiecie produktu, materiałach reklamowych, dokumentach handlowych.

Projekt współpracy organów w łańcuchu dostaw

Drugi projekt rozporządzenia dotyczy współpracy organów w egzekwowaniu przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw produktów rolno - spożywczych. Przepisy te mają usprawnić współpracę organów w zakresie wzajemnej pomocy w dochodzeniach o wymiarze transgranicznym nieuczciwych praktyk handlowych, w relacjach między przedsiębiorstwami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych.

Gdzie zgłosić uwagi i dodatkowe informacje: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wzmacnianie-pozycji-rolnikow-w-lancuchu-dostaw-zywnosci-konsultacje-publiczne-wnioskow-komisji-europejskiej>

Źródło: MRiRW

Dopłaty do ubezpieczenia zwierząt – nabór wystartował

Do 28 lutego rolnicy, którzy hodują świnię, bydło, owce, kozy, konie lub drób i ubezpieczyli posiadane zwierzęta od ryzyka wystąpienia co najmniej jednej z kilkudziesięciu chorób zakaźnych, mogą ubiegać się w o refundację 70 proc. opłaconej składki. Pomoc realizowana jest w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 a wnioski są przyjmowane wyłącznie drogą elektroniczną.

„Dopłaty do składek ubezpieczenia zwierząt gospodarskich” to kontynuacja znanego rolnikom z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 działania „Zrządzanie ryzykiem”. Realizowana w ramach PS WPR 2023-2027 interwencja została jednak rozszerzona o nowe gatunki zwierząt gospodarskich oraz rodzaje chorób, na które można otrzymać wsparcie.

Rolnicy, którzy chcą wnioskować o taką pomoc, powinni:

- dysponować nieruchomością, na terenie której prowadzona jest działalność rolnicza;
- zawrzeć umowę ubezpieczenia od ryzyka wystąpienia u świń, bydła, owiec, kóz, koni lub drobiu co

najmniej jednej z następujących chorób: pryszczycy, klasycznego pomoru świń, afrykańskiego pomoru świń, wysoce zjadliwej grypy ptaków, afrykańskiego pomoru koni, księgosuszu, pomoru małych przeżuwaczy, choroby pęcherzykowej świń, choroby niebieskiego języka, ospy owiec lub ospy kóz, gorączki doliny Rift, choroby guzowatej skóry bydła, pęcherzykowego zapalenia jamy ustnej, wenezuelskiego wirusowego zapalenia mózgu i rdzenia koni, choroby krwotocznej zwierzyny płowej, zarazy płucnej bydła, rzekomego pomoru drobiu, gruźlicy bydła, brucellozy bydła (*abortus*), brucellozy owiec i kóz (*B. melitensis*), wąglika, wścieklizny, bąblowicy, przenośnych gąbczastych encefalopatii, kamylobakteriozy, listeriozy, salmonellozy odzwierzęcej, włośnicy, szczepu E. coli wytwarzającego werotoksynę, zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy bydła (otrętu bydła), wirusowej biegunki bydła, choroby mętlikowej bydła, zarazy rzęsistkowej bydła, enzootycznej białaczki bydła, gorączki Q, paratuberkulozy;

- mieć polisę obejmującą ubezpieczenie co najmniej: 1000 sztuk rzeźnych: kurcząt, gęsi, kaczek, perlic, indyków lub drobiu mięsnego; 14 sztuk świń lub 4 sztuk bydła, owiec, kóz lub koni.

Pomoc przyznawana jest w formie refundacji 70 proc. opłaconej składki, pod warunkiem że z umowy ubezpieczenia wynika, że wypłata odszkodowania nastąpi w przypadku wystąpienia ponad 20 proc. strat w produkcji zwierząt spowodowanych przez co najmniej jedną z ww. chorób. Istotne jest również to, że okres objęty ubezpieczeniem nie może rozpocząć się przed 1 stycznia 2024 r., a starającemu się o dofinansowanie nie przyznano innych dopłat do ubezpieczenia.

Wnioski o przyznanie pomocy można składać od 27 stycznia do 28 lutego 2025 r. wyłącznie za pośrednictwem formularza udostępnionego na Platformie Usług Elektronicznych ARiMR Więcej informacji <https://www.gov.pl/web/arimr/interwencja-i121-doplaty-do-skladek-ubezpieczenia-zwierzat-gospodarskich>

Źródło: ARiMR

Ubezpieczenie NNW – na wszelki wypadek

Życie jest pełne nieoczekiwanych wydarzeń, a nieszczęśliwy wypadek może przytrafić się każdemu – bez względu na wiek, styl życia czy wykonywany zawód. Do nieprzewidywanych sytuacji może dojść zarówno w domu, jaki i w pracy, w trakcie jazdy samochodem czy na ulicy. Warto więc już teraz zadbać o odpowiednie zabezpieczenie dla siebie i swoich bliskich przed następstwami nieszczęśliwych wypadków, których konsekwencje finansowe często stanowią spore obciążenie dla domowego budżetu.

Dobrze dobrane ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) może okazać się ważnym i nieocenionym wsparciem, szczególnie wtedy, gdy powrót do zdrowia wymaga dużych wydatków na leczenie i rehabilitację. Ubezpieczenie NNW to także zabezpieczenie na wypadek wielu innych, poważnych zdarzeń.

Ochrona w różnych sytuacjach

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” oferuje ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwego wypadku (NNW), śmierci czy poważnego zachorowania, zarówno w ramach oddzielnych ubezpieczeń, jak i pakietów „Bezpieczna Rodzina”, „Bezpieczna Szkoła” czy „Bezpieczna Zagroda”. Co sprawia, że TUW „TUW” obejmuje ochroną ubezpieczeniową osoby w każdym wieku – zarówno dorosłych, młodzież, jak i dzieci.

W swojej ofercie Towarzystwo posiada ubezpieczenia indywidualne oraz grupowe. Istotne jest to, że ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków działa:

- przez całą dobę,
- 7 dni w tygodniu,
- na terenie całego świata (z nielicznymi wyłączeniami terytorialnymi),
- w pracy i w życiu prywatnym.

Umowa ubezpieczenia NNW może zostać zawarta w formie indywidualnej lub grupowej na okres 1 roku lub krótszy.

Ubezpieczenie NNW – gdy życie zaskakuje

Ograniczony zakres umowy ubezpieczenia obejmuje

je następstwa nieszczęśliwych wypadków, do których należą m.in.: uszkodzenia ciała, rozstrój zdrowia powodując niejednokrotnie trwałe uszczerbek na zdrowiu lub śmierć osoby ubezpieczonej. Ten zakres ubezpieczenia obejmuje także ryzyko zawału serca i udaru mózgu oraz ryzyko oparzenia lub odmrożenia ciała.

Osoby, które doznały trwałego uszczerbku na zdrowiu mogą liczyć na zwrot kosztów związanych z kupnem sprzętu ortopedycznego oraz na zwrot kosztów niezbędnej operacji plastycznej, przeprowadzonej w konsekwencji zaistniałego wypadku. Ponadto można otrzymać wsparcie finansowe na przekwalifikowanie zawodowe, gdy na skutek nieszczęśliwego zdarzenia ubezpieczony będzie musiał zrezygnować ze swojej dotychczasowej profesji.

Dla tych, którzy chcą więcej

Zakres ubezpieczenia NNW można rozszerzyć o dodatkową ochronę, która umożliwia otrzymanie zwrotu kosztów:

- leczenia,
- rehabilitacji,
- poważnego zachorowania, np. na nowotwór złośliwy,
- pobytu w szpitalu,
- niezdolności do pracy.

Wychodząc naprzeciw tym, którzy coraz częściej dzielą czas między pracę, wypoczynek a uprawianie sportów, TUW „TUW” umożliwia rozszerzenie zakresu ochrony o ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków, które powstały w wyniku wyczynowego uprawia-

nia sportów oraz uprawiania sportów wysokiego ryzyka.

Zachęcamy do skontaktowania się z naszymi agentami lub odwiedzenia placówek terenowych TUW „TUW”, gdzie można uzyskać pomoc w wyborze najkorzystniejszego zakresu ubezpieczenia. Adresy naszych placówek znajdują się na stronie internetowej Towarzystwa, gdzie również można zapoznać się ze szczegółami dotyczącymi warunków ubezpieczenia NNW: <https://tuw.pl/oferta/osoby-fizyczne/nnw/>

**TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH**

T U W

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”

Biuro Regionalne w Łodzi

ul. Żurawia 7/9, 91-455 Łódź

telefon: (42) 640-68-53

e-mail: lodz@tuw.pl

www.tuw.pl

Materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą w Warszawie 02-793, ul. Raabego 13

Działania izby rolniczej - styczeń 2025

Posiedzenie Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Piotrkowskiego

Część merytoryczna

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wydał opinię w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Zarząd na bieżąco monitoruje sytuację w rolnictwie i podejmuje działania kierując wnioski w celu rozpatrzenia i dalszej realizacji m.in. do Krajowej Rady Izb Rolniczych.

W dniu 16.01.2025r. Zarząd IRWŁ wystąpił z ponownym wnioskiem do KRIR o podjęcie działań mających na celu wypłatę rekompensat dla rolników za szkody wyrządzone w uprawach rolnych przez dzikie ptactwo (m.in. gęsi).

W dniu 22.01.2025r. Zarząd IRWŁ wystąpił do KRIR w sprawie podjęcia działań w sprawie trudnej sytuacji na rynku trzody chlewnej.

W dniu 30 stycznia Zarząd IRWŁ wystąpił do KRIR o podjęcie działań w sprawie zmiany przepisów dotyczących szacowania szkód w rolnictwie, które powstają w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych - wprowadzenie możliwości włączenia szacowania szkód spowodowanych suszą i przymrozkami w ramach jednej wspólnej procedury.

Posiedzenie Zarządu IRWŁ

W dniu 29 stycznia 2025r. odbyło się posiedzenie Zarządu, podczas którego członkowie omówili trudną sytuację na rynkach rolnych.

W omawianym okresie Zarząd IRWŁ wydał opinie do projektów aktów prawnych w sprawie:

- rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół oraz wysokości stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w ramach tego programu w roku szkolnym 2024/2025;
- ustawy o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej;
- ustawy o ochronie prowadzenia działalności rolniczej;
- rozporządzenia MRiRW w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia dla upraw słonecznika, facelii, gorczyca, lnu, konopi włóknistych, bobrowatych drobnonasiennych i roślin zielarskich na 2025r.;
- ustawy o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego;
- rozporządzenia MKiŚ zmieniającego rozporządzenie w sprawie: ustalenia listy gatunków zwierząt, określenia okresów polowań na zwierzęta łowne, szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz.

Posiedzenia Rad Powiatowych Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

W miesiącu styczniu 2025 r. odbyły się 4 posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ (w dniu 15.01.2025r. powiatu piotrkowskiego, w dniu 28.01.2025r. powiatu łaskiego i brzezińskiego, w dniu 30.01.2025r. powiatu zgierskiego), podczas których członkowie rad powiatowych omówili, m.in. trudną sytuację na rynkach rolnych oraz wystąpienie pryszczycy w Niemczech. Przedstawiciele instytucji sektora rolnego obecni na posiedzeniach przedstawili najważniejsze informacje dla producentów rolnych z zakresu bieżących działań. Lekarze weterynarii zwrócili uwagę na przestrzeganie bioasekuracji w związku z wystąpieniem pryszczycy w Niemczech.

W powiecie bełchatowskim i opoczyńskim odbyło się szkolenie dla rolników na temat „Obowiązkowe i nieobowiązkowe ubezpieczenia w rolnictwie”.

Targi, konferencje, spotkania

W dniu 20.01.2025r. w Auli Kryształowej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie przedstawiciele łódzkiego samorządu rolniczego uczestniczyli w podsumowaniu spotkań Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 16 izbami rolniczymi. Zakończył się pierwszy etap konsultacji najważniejszych dla rolników tematów. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi - Czesław Siekierski chciałby tę formułę debaty z Izbami Rolniczymi, Agencjami, Inspekcjami i innymi podmiotami reprezentującymi środowiska rolnicze kontynuować w kolejnych latach. Podczas spotkania poruszono kwestię definicji aktywnego rolnika, ustawy o dzierżawie ziemi oraz umowy MERCOSUR. Szef resortu rolnictwa zapewnił, że wszystkie uwagi rolników, zebrane wcześniej w terenie oraz zgłaszane podczas spotkania w auli SGGW,

Posiedzenie Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Łowickiego

po szczegółowym opracowaniu wyjaśnień w zespołach eksperckich, zostaną zbiorczo przedstawione wszystkim zainteresowanym. Kończymy ten etap konsultacji i w pierwszej kolejności skupimy się teraz na problemach produkcyjnych funkcji wsi, tak, aby rolnicy mogli spokojnie pracować. Jednocześnie będziemy mocno pilnować dyskusji o warunkach przyszłego członkostwa Ukrainy w Unii Europejskiej. Nic o rolnikach bez rolników – zapewnił szef resortu rolnictwa.

W dniu 20.01.2025r. w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych Województwa Łódzkiego Łowiczu odbył się panel dyskusyjny „Najlepsze praktyki w zarządzaniu zdrowiem pszczoł”, którego m.in. IRWŁ była współorganizatorem.

W dniu 29.01.2025r. w ŁODR w Bratoszewicach odbyło się posiedzenie Zespołu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego. Posiedzenie było poświęcone głównie wypracowaniu ustaleń dotyczących „Listy odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa” na rok 2025 oraz organizacji wojewódzkich doświadczeń PDO z roślinami jarymi w roku bieżącym. Z ramienia IRWŁ uczestniczył Pan Grzegorz Antoniewski – Członek Zarządu IRWŁ oraz Pan Jerzy Kuzański - Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ w Zgierzu.

We wszystkich Biurach Powiatowych IRWŁ są dostępne bezpłatne karty wstępu na XXIV Międzynarodowe Targi Ferma Bydła XXVII Międzynarodowe Targi Ferma Świń i Drobiu w Łodzi w dniach 21-23 lutego 2025.

Inna działalność IRWŁ

- Biura Powiatowe Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego prowadzą nabór rolników na szkolenia dla użytkowników profesjonalnych z zakresu stosowania środków ochrony roślin. Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z miejscowym Biurem Powiatowym IRWŁ.

- Bezpłatna publikacja Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego miesięcznik „W NOWEJ ROLI” trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego udziela bezpłatnie porad prawnych dla rolników.

Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz odpowiedzi na wnioski zgłoszone przez IRWŁ oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl oraz na FB IRWŁ.

Beata Gregorczyk-Rzewuska
p.o. Dyrektora Biura IRWŁ

Od nas wszystkich zależy dobry obraz rolnictwa

– Podsumowaniem cyklu 16 wojewódzkich spotkań kończymy dzisiaj pierwszy etap konsultacji najważniejszych dla rolników tematów i chciałbym tę formułę debaty z Izbami Rolniczymi, Agencjami, Inspekcjami i innymi podmiotami reprezentującymi środowiska rolnicze kontynuować w kolejnych latach. Od nas wszystkich zależy pozycja polskich rolników i właściwe rozumienie ich postulatów. Chciałbym również ten model rozmów z rolnikami przenieść na szczebel unijny – powiedział minister rolnictwa i rozwoju wsi Czesław Siekierski, podczas spotkania z przedstawicielami Izby Rolniczych w Auli Kryształowej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Debatę (w której uczestniczyli również przedstawiciele Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego), podsumowującą kilkumiesięczne spotkania z rolnikami rozpoczął wykład prof. Walentego Poczty, dziekana Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, w którym analizie poddane zostały m. in. uwarunkowania geopolityczne, mające bezpośredni wpływ na sektor rolnictwa w Polsce.

– W ostatnich 35 latach Polska była jednym z najszybciej rozwijających się gospodarek na świecie. Nasza 20 letnia obecność w Unii Europejskiej to okres, w którym do sektora rolnego trafiło ponad 80 mld euro, a docho-

nych funkcji wsi. Zawód rolnika jest zawodem zaufania konsumentów i społeczeństwa, dlatego musimy stworzyć dobrą przestrzeń dla jego właściwego rozumienia i funkcjonowania – podkreślił minister Czesław Siekierski podsumowując cykl spotkań z wojewódzkimi Izbami Rolniczymi.

W trakcie debaty minister nawiązał do zadań ujętych w agendzie polskiej prezydencji.

– Będziemy pytać w Komisji Europejskiej o wszystkie umowy handlowe, które mają wpływ na rolnictwo. Ta analiza musi być prowadzona jawnie i kompleksowo. Niewątpliwie największym błędem Komisji Europejskiej było utajnienie negocjowania umowy z Mercosur - bez konsultacji z rolnikami i bez pytania się krajów członkowskich o ich zdanie – po raz kolejny zadeklarował minister Siekierski. Szef resortu rolnictwa zapewnił, że wszystkie uwagi rolników, zebrane wcześniej w terenie oraz zgłaszane podczas spotkania w auli SGGW, po szczegółowym opracowaniu wyjaśnień w zespołach eksperckich, zostaną zbiorczo przedstawione wszystkim zainteresowanym.

– Kończymy ten etap konsultacji i w pierwszej kolejności skupimy się teraz na problemach produkcyjnych funkcji wsi, tak aby rolnicy mogli spokojnie pracować. Jednocześnie będziemy mocno pilnować dyskusji o warunkach przyszłego członkostwa Ukrainy w Unii Europejskiej. Nic o rolnikach bez rolników – zapewnił szef resortu rolnictwa.

dy w rolnictwie wzrosły o 60% – zauważył prof. Poczta.

W kontekście uwarunkowań międzynarodowej wymiany handlowej, profesor wskazał dominujące potencjały polskiego rolnictwa. – Dziś odnotowujemy znaczny wzrost eksportu polskich produktów rolno-spożywczych i to jest dobra wiadomość wobec faktu, iż produkujemy znacznie więcej niż zużywamy. W globalnym rankingu bezpieczeństwa żywnościowego, którym objętych jest 45 krajów, zajmujemy 21 miejsce na świecie i 13 w Unii Europejskiej, ale to właśnie rynki rolne cechują się dużą wrażliwością na wszelkie – nie tylko klimatyczne zmiany – powiedział profesor, a Jego wykład stał się również bezpośrednią inspiracją do kilkugodzinnej dyskusji na temat przyszłości rolnictwa w Polsce.

– Chcemy dyskutować o tym, co zrobiliśmy, gdzie dziś jesteśmy oraz w jakim miejscu możemy być za kilka i kilkadziesiąt lat. Temu służyły nasze spotkania w terenie i podobny cel mają aktualnie prowadzone konsultacje zmiany definicji aktywnego rolnika, ustawy o dzierżawie i ustawy łańcuchowej oraz gwarancji dla produkcyj-

Przypomnijmy kalendarium spotkań ministra rolnictwa i rozwoju wsi Czesława Siekierskiego z ponad 2 tys. rolników w 16 wojewódzkich izbach rolniczych:

1. Zachodniopomorska Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 7.06.2024 r. w Międzyzdrojach.

2. Pomorska Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 19.06.2024 r. w Gdańsku.

3. Wielkopolska Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 4.07.2024 r. w Poznaniu.

4. Lubuska Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 4.07.2024 w Zielonej Górze.

5. Izba Rolnicza w Opolu – spotkanie odbyło się 5.07.2024 r. w Opolu.

6. Dolnośląska Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 5.07.2024 r. w Trzebnicy.

7. Podlaska Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 18.07.2024 r. w Białymstoku.

8. Kujawsko-Pomorska Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 2.08.2024 r. w Skórkach.

9. Świętokrzyska Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 23.08.2024 r. w Kielcach.

10. Lubelska Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 2.09.2024 r. w Lublinie.

11. Podkarpacka Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 2.09.2024 r. w Boguchwale.

12. Małopolska Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 16.09.2024 r. w Krakowie.

13. Śląska Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 16.09.2024 r. w Katowicach.

14. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego – spotkanie odbyło się 30.09.2024 r. w Łodzi.

15. Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 7.10.2024 r. w Olsztynie.

16. Mazowiecka Izba Rolnicza – spotkanie odbyło się 10.10.2024 r. w Ołtarzewie.

Zapusty, czyli karnawał po polsku

A.-Wierusz-Kowalski-Kuligi.-Litewska-sanna _przed-1893r.

O karnawale w Wenecji czy Rio de Janeiro słyszał prawie każdy. Cudze chwalicie, a czy swoje znacie? Ile wiemy o polskim dziedzictwie kulturowym tego okresu? Które zwyczaje kultywowane są do dziś?

Mięsopusty od czarta wymyślone

W dawnej Polsce, od święta Objawienia Pańskiego do Środy Popielcowej, organizowano zabawy w przeróżnej formie. Staropolski karnawał miał różne odstony, ale pewne jest, że był huczny. Chciano, bowiem odreagować przed czterdziestoma dniami obyczajowej i kulinarnej ascezy. W czasach staropolskich okres uczt i zabaw nazywano zapustami, a ich ostatni, najbardziej intensywny etap mięsopustem. XIX-wieczny polski etnograf Oskar Kolberg odnotował:

– W prawie każdym domu myślę o zabawach, aby przed długim uspokojeniem postu nahulać się do woli.

Karnawałowymi uciechom oddawali się ludzie różnych stanów: od ziemiaństwa, przez mieszczaństwo, po chłopstwo. Co działo się wówczas w staropolskich dworach czy pod strzechą? Przede wszystkim jedzono – dużo i tłusto, ponieważ miało to być pożegnanie mięsa na całe 40 dni Wielkiego Postu.

Zabawy nie zawsze były aprobowane przez ówczesne duchowieństwo. W XVI wieku zapustowe nieumiarkowanie potępił jezuita ksiądz Jakub Wujek:

– Mięsopusty od czarta wymyślone bardzo pinie zachowują.

Z kolei kalwin Grzegorz z Żarnowca pouczał:

– Większy zysk czynimy diabłu trzy dni rozpustnie mięsopustując, aniżeli Bogu czterdzieści dni nieochotnie poszcząc.

Tańce

Zimową porą roztańczone były szlacheckie pałace i dworki. Organizowano wystawne bale. W XVIII wieku w miastach popularne stały się bale maskowe. Zwyczaj ten dotarł do Polski z Włoch. Przy muzyce tańczono polonezy, mazury, kujawiaki, krakowiaki czy oberki. Dziś pod wspólną nazwą – polskie tańce narodowe – możemy znaleźć je na Krajowej Liście Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego. Polskie tańce narodowe były chronione przed zapomnieniem i dbano o ich przekazywanie z pokolenia na pokolenie niemal od początków ich powstawania. Tradycja ta żyła na dworach szlacheckich, dworach królewskich, balach w pałacach i zabawach w resursach, w widowiskach operowych, baletach i programach zespołów profesjonalnych. Obecnie żyje w setkach

zespołów artystycznych, nieprofesjonalnego ruchu artystycznego oraz w domach tańca.

Kuligi

W ramach zapustowej zabawy ziemiaństwo nie rzadko organizowało kuligi, czyli uroczysty przejazd saniami z zaprzężonymi do nich końmi. Według kronikarskich opisów, był to najbardziej widowiskowy element zapustowych odwiedzin. Z relacji XVIII-wiecznego historyka, Jędrzeja Kitowicza, wynika, że te objazdowe ucztę trwały nieraz, aż do opróżnienia spiżarni kolejnych gospodarzy. Bogatsi ziemianie zatrudniali kapele, które przygrywały, jadąc na osobnych saniach, a nad wszystkim czuwał wodzirej.

Wyścigi kumoterek

Kumoterki – w XIX wieku pod Tatrą – pełniły funkcję powszechnego zimowego pojazdu transportowego. Pierwotnie miały prostą drewnianą konstrukcję skrzyniową, mieszczącą dwie osoby. Z czasem zyskiwały piękne rzeźbienia, świadczące o kunszcie snycerskim górali. Ich nazwa pochodzi od kumotrów – rodziców chrzestnych, którzy takimi sankami zawozili niemowlę do chrztu.

Wręcz z napływem turystów pod Tatry, kumoterki zaczęły tracić swoją pragmatyczną funkcję, wyparte przez bardziej pojemne sanie, które do dziś używane są na Podhalu.

Na nowo góralskimi kumoterkami zainteresowano się w dwudziestolecie międzywojennym. Wówczas Wojsko Polskie wypoczywające w Zakopanem organizowało zimowe zawody konne, do których zaprosili górali. Jednak po II wojnie światowej zaniechano organizacji tej imprezy, aż do 1973 roku.

Dziś te niezwykle barwne imprezy sportowe trwają często nawet 2 miesiące, w okresie karnawału, skupiając wokół siebie nie tylko górali-koniarzy, lecz także sporo turystów. W trakcie wyścigu zawodnicy mają do pokonania tor o długości od 800 do 1400 metrów. Zaprzęgiem powozi mężczyzna nazywany kumotrem, drugą osobą w parze jest kobieta zwana kumotką, która poprzez balans ciałem ma za zadanie stabilizować tor jazdy i nie dopuścić do wywrotki. Obecnie w czasie karnawału rywalizację kumoterek można

Przebierańcy z Dziadowic - Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna w Malanowie

obejrzeć w siedmiu miejscowościach na Podhalu: Zakopanem, Kościelisku, Białym Dunajcu, Poroninie, Bukowinie Tatrzańskiej, Szaflarach i Ludźmierzu.

Zwyczaj został wpisany na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego w 2017 roku.

Wodzenie niedźwiedzia

Polskie wsie – niezależnie od regionu – przemierzały korowody przebierańców. Kolorowe przemarsze przebierańców i kołędników popularne były zwłaszcza na wsiach. Przebierano się za postacie zwierzęce (kozę, niedźwiedzia, konia, bociana, tura), alegoryczne (diabła czy śmierć) bądź ludzkie (Żyda, Cygana, księdza, doktora). Obecność maszkar zwierzęcych miała pobudzić przyrodę i spowodować szybkie nadejście wiosny. Orszak otwierał księżę Zapust, czyli słomiana kukła. Grupa przebierańców chodziła od domu do domu, przy akompaniamencie muzyki z instrumentów ludowych, domagając się od gospodarzy poczęstunku. Pannom i kawalerom, recytując frywolne wierszyki, życzone szybkiego ożenku bądź zamążpójścia, a nawet żartobliwie karano za staropanieństwo, np. pozorowaną chłostą.

Wśród regionalnych zwyczajów na szczególnie wyróżnienie zasługuje ten, który kontynuowany jest do dziś w kilkudziesięciu miejscowościach w województwie opolskim i nierzadko angażuje całą lokalną społeczność. Barwny korowód, któremu przewodzi niedźwiedź, zwany też berem, wędruje od drzwi do drzwi, by odwiedzić wszystkie gospodarstwa. Etnograf i poeta, Józef Lompe w 1842 roku relacjonował:

– Obwodzą na Górnym Śląsku mężczyznę owiniętego w grochowiny, który symbolizuje niedźwiedzia. Prowadzący trzyma go na powrozie i w ten sposób obaj, często w asyście grajków i na oczach mieszkańców, czynią obchód po całej wsi.

Taniec gospodarzy ze słomianym lub futrzanym niedźwiedziem miał zapewnić szczęście, dostatek i urodzaj. Dawniej zwyczaj miał znaczenie magiczne, dziś to rodzaj integrującej zabawy oraz widowisko, które podkreśla ich tożsamość. Bez tej tradycji trudno wyobrazić sobie opolski karnawał. Dlatego w 2019 roku zwyczaj wodzenia bera doczekał się wpisu na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego.

Chodzenie z kozą

Na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego w 2020 roku został również wpisany niebanalny zwyczaj karnawałowy, do dziś kultywowany na Kujawach. „Chodzenie z kozą” to zwyczaj obchodzenia domów przez grupy przebierańców od tłustego czwartku do wtorku przed Popielcem. Jest to kontynuacja dawnych ludowych praktyk o charakterze magicznym, których celem było zapewnienie urodzaju. Wśród przebierańców dominują postaci zwierzęce, jak również figury ludzkie oraz różnie nazywane postaci dwoiste, na przykład: „dziad na babie” czy „żywy na umarłym”.

W ramach obchodów zapustnych, odbywa się zabawa taneczna zwana „podkoziółkiem”. Niegdyś pełniła istotną rolę obrzędową, o charakterze matrymonialnym. Określenie to pierwotnie dotyczyło zabawy chłopców i panien. Jej uczestnicy za każdy taniec składali drobną monetę „pod koziółka”. Kawalerowie płacili za taniec z wybranką, natomiast dziewczęta pozostające bez adoratora same uiszczały opłatę za tańczenie z chłopakiem.

Babski comber na Śląsku Opolskim

Comber to wywodząca się ze średniowiecza ludowa zabawa zapustna, która dawniej odbywała się w różnych regionach Polski. Według jednej z teorii, zwyczaj pochodzi z Krakowa, a według innej, że trafił na ziemię polskie za sprawą osadników niemieckich. Tradycja spotkań

Przebierańcy - Miśki w Chrzanowicach
Zdjęcie: Katarzyna Wojtyniak, KGW w Chrzanowicach

w kobiecym gronie organizowanych w czasie karnawału nadal żywa jest na Śląsku Opolskim, co zostało wyróżnione wpisem na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego w 2020 roku.

Do II Wojny Światowej, babski comber był czasem inicjacji. Funkcjonował jako obrzęd przejścia dla młodych mężatek inicjowany przez starsze zamężne gospodynie. Doświadczone mężatki zapraszały młódki na biesiadę. Młode mężatki musiały się opierać, a starsze koleżanki na siłę wciągały je do korowodu – był to rodzaj inscenizacji.

Z czasem babskie combrzy stały się okazją do zabaw dla wszystkich kobiet, niezależnie od stanu cywilnego. Obecnie, biesiada w każdej miejscowości ma nieco inny scenariusz. Jednak wspólnymi cechami combrów są nadal: organizacja zabawy przez mieszkanki jednej miejscowości oraz zakaz wstępu dla mężczyzn, nie licząc członków orkiestry, ponieważ elementem kulminacyjnym wszystkich zabaw są tańce.

Szkubaczki

Zima to czas, kiedy na polu nie było wiele pracy. Dlatego często w karnawale, w dni powszednie, na

Śląsku Opolskim odbywały się „szkubaczki”. Wszystko łączyło się ze wspólnymi rozmowami, śpiewami oraz wspomnieniami. Zdarzało się, że mężczyźni odwiedzali wówczas kobiety, płatając im różne figle. Wiele takich spotkań kończyło się potańcówkami.

Dawniej zwyczaj darcia pierza należał do obowiązków wszystkich śląskich gospodyń. Do dziś zwyczaj przetrwał w kilkunastu miejscowościach w regionie. Międzypokoleniowy przekaz zdaje się w żaden sposób nie być zakłócony, dzięki czemu tradycja wciąż trwa.

Zwyczaj ten należy do grupy zwyczajów gospodarskich znanych w całej Polsce (tzw. prądkki, skubaczki). W trosce o zachowanie zwyczaju mieszkanki regionu wystąpiły z wnioskiem o wpisanie tradycji darcia pierza na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego. Depozytariusze uznali, że jest to dla nich ważne i wykazali, że tradycja jest nadal żywa w ich regionie.

Takie wspólne inicjatywy integrują lokalną społeczność. Dlatego ważne jest podtrzymywanie starych tradycji i przekazywanie ich kolejnym pokoleniom.

Narodowy Instytut Dziedzictwa

REKLAMA

CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

OLEJE I SMARY
ZOOTECHNIKA
ART. OGRODNICZE
OPONY

"ASPOL"

95-200 Pabianice, Świętniki 61, www.aspol.agro.pl
tel. kom. 600 29 39 62, 600 99 03 89

TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI **URSUS**

URSUS

Podmiot odpowiedzialny: WARYNSKI

Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe – Lista Odmian Zalecanych do uprawy w województwie łódzkim w 2025 roku

Dobór odpowiedniej odmiany jest jednym z kluczowych czynników determinujących sukces uprawy roślinnej. Stanowi najprostszy i najbardziej ekonomiczny sposób na zwiększenie plonów bez ponoszenia dodatkowych kosztów. Jednak rolnicy stają przed wyzwaniem wyboru spośród licznych nowo rejestrowanych odmian, zarówno w Polsce, jak i w katalogach unijnych, których rzeczywista wartość użytkowa może być trudna do oszacowania. W tym kontekście istotną rolę odgrywa Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe (PDO), które dostarcza rzetelnych i obiektywnych danych na temat wartości gospodarczej odmian, umożliwiając ich świadomy wybór.

Istota i znaczenie PDO

Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe to ogólnokrajowy system badań nad odmianami roślin uprawnych, nadzorowany przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU). Jego zasadniczym celem jest ocena wartości użytkowej odmian wpisanych do Krajowego Rejestru (KR) oraz katalogów unijnych (CCA), uwzględniając ich przydatność w różnych warunkach klimatyczno-glebowych. System PDO obejmuje nie tylko standardowe doświadczenia odmianowe, ale również badania dotyczące technologii uprawy, co pozwala na kompleksową analizę potencjału produkcyjnego danej odmiany.

Jest to unikatowy w skali Unii Europejskiej system badawczy, który dzięki współpracy z samorządami, jednostkami doradztwa rolniczego, hodowcami roślin oraz instytucjami naukowymi, umożliwia przeprowadzanie doświadczeń w warunkach rzeczywistej produkcji rolniczej.

PDO w województwie łódzkim

Za realizację badań w województwie łódzkim odpowiada Łódzki Zespół PDO, powołany przez Marszałka Województwa Łódzkiego, Prezesa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz Dyrektora COBORU. Nadzór nad merytoryczną i finansową stroną badań sprawuje Stacja Doświadczalna Oceny Odmian (SDOO) w Sulejowie. W realizację programu zaangażowane są także jednostki badawcze, hodowcy roślin oraz instytucje doradcze

wspierające rolników w wyborze optymalnych odmian.

W sezonie 2023–2024 badania w ramach PDO prowadzone były w 99 miejscowościach na terenie całego kraju, w tym w 46 Stacjach i Zakładach Doświadczalnych COBORU, 21 jednostkach hodowlanych, 11 Ośrodkach Doradztwa Rolniczego oraz 21 punktach w innych jednostkach badawczych. W województwie łódzkim doświadczenia realizowano w czterech lokalizacjach: trzech jednostkach COBORU oraz w Hodowli Roślin Strzelce.

Lista Odmian Zalecanych – rekomendacje dla rolników

Wieloletnie badania prowadzone w ramach PDO umożliwiają opracowanie Listy Odmian Zalecanych (LOZ), która stanowi istotne narzędzie wspierające rolników w wyborze najlepiej przystosowanych odmian do warunków wo-

jewództwa łódzkiego. Aktualna lista obejmuje 175 odmian w 18 gatunkach roślin, które zostały zweryfikowane pod kątem stabilności plonowania, odporności na stropy biotyczne i abiotyczne oraz efektywności gospodarowania składnikami pokarmowymi.

Lista Odmian Zalecanych jest systematycznie aktualizowana w oparciu o wyniki doświadczeń polowych, eliminując odmiany o niewystarczającej wartości użytkowej. Opracowanie LOZ możliwe jest dzięki wsparciu Samorządu Województwa Łódzkiego oraz Łódzkiej Izby Rolniczej, które współfinansują badania oraz wdrażanie ich wyników do praktyki rolniczej.

Szczegółowe informacje na temat odmian rekomendowanych do uprawy w województwie łódzkim dostępne są na stronie: <http://www.sulejow.coboru.gov.pl/lzo>

Znaczenie wyników PDO dla rolnictwa

Decyzje dotyczące wyboru odmian mają dalekosiężne konsekwencje dla produkcji rolniczej. Odpowiednio dobrane odmiany mogą przyczynić się do zwiększenia stabilności plonów, poprawy odporności roślin na patogeny oraz lepszego wykorzystania zasobów glebowych i nawozowych. W kontekście zmieniających się warunków klimatycznych i rosnących wymagań rynkowych, korzystanie z wyników badań PDO stanowi istotne wsparcie dla rolników, pozwalając na minimalizowanie ryzyka i maksymalizację efektywności upraw.

Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe to rzetelne źródło informacji, które umożliwia podejmowanie świadomych decyzji w zakresie doboru odmian. Warto śledzić wyniki badań i wybierać odmiany najlepiej dostosowane do lokalnych warunków produkcyjnych.

Dr inż. Przemysław Majchrowski

Dyrektor COBORU

Stacja Doświadczalna

Oceny Odmian w Sulejowie

www.sulejow.coboru.gov.pl

Uzasadnienie rekomendacji odmian w Polsce.

Gatunek	Liczba odmian w obrocie nasiennym UE (03.2024 r.)	Liczba odmian w Krajowym Rejestrze (03.2024 r.)	Liczba odmian w badaniach PDO (2023/2024)	Liczba odmian zalecanych do uprawy LOZ (2024)
Jęczmień ozimy	778	54	34	4-9
Pszonica ozima	2061	157	89(+3)*	9-17
Pszonczyto ozime	300	55	33(+2)*	4-11
Żyto ozime	250	83	36(+1)*	5-13
Jęczmień jary	643	80	50	5-12
Pszonica jara	474	56	37	4-9
Owies zwyczajny jary	312	41	25	5-10
Pszonczyto jare	59	21	14	3-5
Kukurydza	5984	267	77 (+14)*	6-19
Rzepak ozimy	1075	155	54 (+7)*	6-19
Rzepak jary	191	13	7(+1)*	3-7
Burak cukrowy	1648	178	17	-
Groch siewny	406	32	19(+6)*	5-12
Bobik	160	12	12(+2)*	3-6
Łubin wąskolistny	53	34	17	3-10
Łubin złoty	15	9	7	2-6
Soja	638	46	23 (+12)*	2-13
Ziemniak	1717	116	44	4-24

* - odmiana z katalogu CCA badana w PDO

Lista Odmian Zalecanych w województwie łódzkim na rok 2025

PSZENICA OZIMA			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Alegoria	2025 ^R	jakościowa chlebowa
2.	Arevus	2023	chlebowa
3.	Essa	2025 ^R	chlebowa
4.	Euforia	2020	jakościowa chlebowa
5.	Medalistka	2018	chlebowa
6.	Opoka	2021	jakościowa chlebowa
7.	Revolver	2023	chlebowa
8.	SU Banatus	2023	chlebowa
9.	SY Orofino	2025	chlebowa
10.	Venecja	2021	chlebowa

PSZENŻYTO OZIME			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Belcanto	2021	pastewna
2.	Heroico	2025 ^R	pastewna
3.	Medalion	2022	pastewna
4.	Meloman	2016	pastewna
5.	Metro	2024	pastewna
6.	Panaso	2023	pastewna
7.	Stelvio	2023	pastewna
8.	SU Atletus	2025	pastewna
9.	SU Liborius	2022	pastewna
10.	Tadeus	2019	pastewna
11.	Tributo	2024	pastewna

ŻYTO OZIME			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Antonińskie	2022	populacyjna
2.	Dańkowskie Granat	2021	populacyjna
3.	Dańkowskie Kanter	2024	populacyjna
4.	Dańkowskie Turkus	2019	populacyjna
5.	Gulden	2024	mieszane
6.	KWS Gilmor	2025	mieszane
7.	KWS Igor	2023	mieszane
8.	KWS Rotor	2023	mieszane
9.	KWS Tayo	2022	mieszane
10.	Reflektor	2021	populacyjna
11.	SU Dreamer	2024	mieszane
12.	SU Perspective	2025	mieszane
13.	SU Thor	2025 ^R	mieszane

JĘCZMIEN OZIMY			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Bordeaux	2024	pastewna; 2-rzęd
2.	Esprit	2023	pastewna
3.	Giewont	2023	pastewna
4.	Julia	2025	pastewna
5.	KWS Exquis	2025 ^R	pastewna
6.	KWS Morris	2025	pastewna
7.	Melia	2022	pastewna
8.	SU Laubella	2025	pastewna; 2-rzęd
9.	SU Midnight	2024	pastewna
10.	Teuto	2024	pastewna
11.	Winnie	2025 ^R	pastewna

JĘCZMIEN JARY			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Adwokat	2021	pastewna
2.	Burbon	2022	pastewna
3.	Feedway	2022	pastewna
4.	Florence	2024	pastewna
5.	Jovita	2022	pastewna
6.	Laser	2022	pastewna
7.	Lexy	2025	browarna
8.	LG Flamenco	2024	browarna
9.	Masimo	2025	pastewna
10.	Mecenas	2021	pastewna
11.	Radek	2019	pastewna

ŻYTO JARE			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	KWS Allocator	2024	mieszane

PSZENICA JARA			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Aplauz	2023	jakościowa chlebowa
2.	Aura	2021	jakościowa chlebowa
3.	Copacabana	2025 ^R	jakościowa chlebowa
4.	Itaka	2022	jakościowa chlebowa
5.	KWS Dorium	2022	jakościowa chlebowa
6.	Merkawa	2021	jakościowa chlebowa
7.	Stachus	2024	jakościowa chlebowa
8.	SU Ahab	2022	jakościowa chlebowa
9.	WPB Pebbles (oś)	2022	jakościowa chlebowa

OWIES			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Bingo	2010	żyłtoziarnista
2.	Kreator	2025 ^R	żyłtoziarnista
3.	Pablo	2021	żyłtoziarnista
4.	Rambo	2021	żyłtoziarnista
5.	Refleks	2021	żyłtoziarnista

PSZENŻYTO JARE			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Dyzma	2025 ^R	pastewna
2.	Frigus	2025	pastewna
3.	Hugo	2019	pastewna
4.	Pryzmat	2025 ^R	pastewna
5.	Santos	2020	pastewna

KUKURYDZA – użytkowanie na ziarno			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Aktor	2025	wczesna
2.	Amaroc (CCA)	2025	wczesna
3.	Bots	2025 ^R	średniowczesna
4.	Ibarama	2025 ^R	wczesna
5.	Inception	2024	średniowczesna
6.	KWS Emporio	2025	wczesna
7.	LID1015C	2023	wczesna
8.	LID2020C	2025	średniowczesna
9.	LID3306C	2024	średniopóźna
10.	P 8255	2025	wczesna
11.	P8904	2023	średniowczesna
12.	P9255	2025 ^R	średniowczesna
13.	P9610	2023	średniopóźna
14.	SY Fanfara	2025 ^R	wczesna

KUKURYDZA – użytkowanie na kiszonkę			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Classico	2024	średniopóźna
2.	ES Skytower	2023	średniowczesna
3.	Keltico	2023	wczesna
4.	RGT Lanxx	2025 ^R	średniowczesna
5.	Rosaleen	2025	średniopóźna
6.	SM Adego	2025 ^R	średniopóźna
7.	SM Bard	2023	średniowczesna
8.	SM Giewont	2023	średniopóźna
9.	SM Mieszko	2022	wczesna
10.	SM Perseus	2022	średniowczesna
11.	SM Varsovia	2022	średniowczesna
12.	SM Zadra	2025 ^R	średniowczesna

SOJA			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Abaca	2023	średniowczesna
2.	Acardia (CCA)	2020	późna
3.	Acassa	2025	średniowczesna
4.	Adelfia	2024	średniowczesna
5.	Adessa	2022	wczesna
6.	Amiata (CCA)	2024	średniowczesna
7.	Arnold	2025	średniowczesna
8.	Magnolia PZO	2023	średniowczesna
9.	Sussex (CCA)	2025	średniowczesna
10.	Tertia (CCA)	2025	późna
11.	Vineta PZO	2025	wczesna

GROCH SIEWNY			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Asgard	2024	ogólnoużytkowa
2.	Astronaute	2019	ogólnoużytkowa
3.	Grot	2022	ogólnoużytkowa
4.	Kazek	2025	ogólnoużytkowa
5.	Mandaryn	2020	ogólnoużytkowa
6.	Mefisto	2022	pastewna
7.	Ostinato (CCA)	2025	ogólnoużytkowa
8.	SM Market	2025	ogólnoużytkowa
9.	Tarchalska	2020	ogólnoużytkowa

BOBIK			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Albus	2019	niskotaninowa
2.	Fanfare	2025	wysokotaninowa
3.	Granit	2025	wysokotaninowa
4.	Mystic	2025	wysokotaninowa
5.	Trumpet (CCA)	2023	wysokotaninowa

LUBIN WASKOLISTNY			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Agat	2021	niesamokończąca
2.	Bolero	2024	niesamokończąca
3.	Dalbor	2019	niesamokończąca
4.	Pogo	2024	niesamokończąca
5.	Regent	2022	samokończąca
6.	Roland	2019	niesamokończąca
7.	Salsa	2024	niesamokończąca
8.	SM Cyrkon	2025 ^R	niesamokończąca
9.	SM Orion	2024	niesamokończąca
10.	Zorba	2023	niesamokończąca

LUBIN ŻÓŁTY			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Diament	2020	niesamokończąca
2.	Puma	2021	niesamokończąca
3.	Salut	2023	niesamokończąca

ZIEMNIAK – odmiany jadalne			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Astana	2023	średniowczesna
2.	Bellarosa	2010	wczesna
3.	Hetman	2025	wczesna
4.	Ignacy	2020	wczesna
5.	Impresja	2020	bardzo wczesna ²
6.	Jelly	2025	średniopóźna
7.	Jurek	2020	średniowczesna
8.	Lawenda	2023	wczesna
9.	Meluzyna	2025	średniowczesna
10.	Michalina	2011	wczesna
11.	Riviera	2017	bardzo wczesna ¹
12.	Surmia	2022	bardzo wczesna ²
13.	Vineta	2007	wczesna
14.	Werbena	2021	bardzo wczesna ¹

RZEPAK OZIMY			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na Listę	Typ odmiany
1.	Absolut	2021	mieszane
2.	Ambassador	2021	mieszane
3.	Amoroso	2025 ^R	mieszane
4.	Artemis	2021	mieszane
5.	Bachus	2024	populacyjne
6.	Batis	2023	mieszane
7.	Derrick	2020	populacyjne
8.	DK Exaura	2024	mieszane
9.	DK Excentric	2025	mieszane
10.	DK Excited	2022	mieszane
11.	DK Exima	2025	mieszane
12.	Jurek	2024	mieszane
13.	Kuba	2025 ^R	populacyjne
14.	KWS Granos	2023	mieszane
15.	KWS Lauros	2024	mieszane
16.	LG Apollonia	2025	mieszane
17.	LG Areti	2025	mieszane
18.	LG Auckland	2024	mieszane
19.	LG Aviron	2023	mieszane
20.	PT315	2025 ^R	mieszane
21.	Tom	2024	populacyjne

Objaśnienia do tabel:
 Kolejność odmian w tabelach - alfabetyczna
^R - wstępna rekomendacja,
¹ - na wczesny zbiór, ² - na zbiór po zakończeniu wegetacji,
 Ziemiańsk: - na wczesny zbiór,
 - odmiana ze Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych.

Lista odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa (LOZ) została sporządzona w oparciu o wieloletnie wyniki doświadczeń odmianowych prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczeń Odmianowych w województwie łódzkim do roku 2024. Odmiany umieszczone na „liście” wykazały w ostatnich latach dużą przydatność do uprawy w warunkach naszego województwa i zasługują na znaczący udział w uprawie. Stwierdzona w czasie badań duża wartość tych odmian daje większą gwarancję uzyskania lepszych efektów gospodarczych niż uprawa innych odmian.

Więcej informacji o odmianach zalecanych do uprawy oraz aktualne wyniki doświadczeń Porejestrowego Doświadczeń Odmianowych można znaleźć na stronie internetowej COBORU: www.coboru.gov.pl w aplikacji oraz na stronie internetowej Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Sulejowie: www.sulejow.coboru.gov.pl

Porejestrowe Doświadczenia Odmianowe

Razem tworzymy coś wyjątkowego... KGW Aktywna Pokrzywnica!

Pokrzywnica to niewielka, ale pełna uroku miejscowość położona w gminie Piątek, w powiecie łęczyckim. Otoczona polami i łąkami, zachwyca spokojem oraz sielskim krajobrazem, typowym dla środkowej Polski. Choć jest to wieś o kameralnym charakterze, jej mieszkańcy od lat pielęgnują lokalne tradycje i z dumą dbają o swoje dziedzictwo. To wieś, w której życie płynie spokojnym rytmem, a codzienność nabiera barw dzięki wspólnocie i pielęgnowanym od pokoleń wartościom.

Choć wieś jest niewielka, tętni życiem społecznym. Mieszkańcy chętnie angażują się w różnorodne inicjatywy, a symbolem ich aktywności jest Koło Gospodyń Wiejskich „Aktywna Pokrzywnica”. To właśnie ono stanowi serce lokalnej wspólnoty, organizując wydarzenia kulturalne, kulinarne i integracyjne, które wzmacniają więzi między mieszkańcami oraz podtrzymują dawne zwyczaje.

Zacznijmy od początku – od miejsca gdzie to wszystko się zaczęło. Od chwili, gdy w sercu Pokrzywnicy narodziła się idea wspólnoty, a grupa zaangażowanych kobiet postanowiła tchnąć nowe życie w lokalne tradycje. Dokładnie dekadę temu, przy filiżance kawy, narodził się pomysł, który na stałe wpisał się w życie społeczności Pokrzywnicy. Wtedy jeszcze nikt nie wiedział, jak potoczy się przyszłość nowo powstałego stowarzyszenia. Dziś, po 10 latach działalności, możemy śmiało powiedzieć: było warto!

Koło Gospodyń Wiejskich Aktywna Pokrzywnica zaczęło swoją działalność od organizacji wyjazdów do teatru, które szybko stały się inspiracją do kolej-

nych inicjatyw. Wkrótce pojawiły się wspólne obchody Dnia Kobiet – pełne humoru i zabawy, a potem cykliczne spotkania mikołajkowe, które od lat cieszą się niesłabnącą popularnością. Spotkania mikołajkowe to wyjątkowa tradycja, która łączy mieszkańców i gości z sąsiednich miejscowości. Każde z nich ma określony temat i jest wzbogacone o warsztaty rękodzieła, podczas których uczestnicy tworzą ozdoby, takie jak lampiony, aniołki czy pięknie zdobione pierniki. To forma integracji, która sprawia, że ludzie chcą wracać i uczestniczyć w kolejnych wydarzeniach.

Przez lata KGW Aktywna Pokrzywnica wielokrotnie organizowało gminne biesiady karnawałowe. Prawdziwym hitem okazał się projekt „Ekspresem przez Gminę Piątek” – widowisko, w którym wzięły udział różne organizacje lokalne. Niezwykłym elementem każdej imprezy są występy artystyczne członków stowarzysze-

**Pasztet
z dziczyzny z grzybami**

Składniki:

- 1 tusza z zająca
- 1 kg wieprzowiny (tłustej)
- 0,5 kg wątróbki cielęcej
- 0,5 kg sarniny
- Wątróbka zająca
- 2 cebule
- Garść suszonych grzybów (wcześniej namoczonych)
- 2 jajka
- Seler
- 3 marchewki
- 1 korzeń pietruszki
- 1 bułka

Przyprawy: ziele angielskie, liście laurowe, pieprz, sól, rozmaryn, tymianek, jałowiec, gałka muszkatołowa.

Przygotowanie:
Wieprzowinę i sarninę pokroić w dużą kostkę. Do garnka włożyć tuszkę z zająca, wcześniej pokrojoną wieprzowinę i sarninę, warzywa k orzenne, cebule, liście laurowe, ziele angielskie, pieprz w ziarnach, czosnek. Zalać zimną wodą na wysokość składników i dusić na małym ogniu około 3 godziny. Po tym czasie garnka dolożyć namoczone oraz wątróbkę i gotować około 15 minut. Następnie wyjąć mięso i warzywa. W osobnym naczyniu namoczyć bułkę w wywarze. Przygotować maszynkę do mielenia i 3 krotnie zmielić mięso, wątróbkę i grzyby. Później 1 krotnie zmielić warzywa. Do tak zmielonej masy dolożyć bułkę namoczoną w wywarze, jajka, przyprawy oraz sól i pieprz. Gotować masę przełożoną do formy i piec w piekarniku około godzinę w 180°C - 200°C.

Przepis autorstwa członkini KGW Aktywna Pokrzywnica – Barbary Adamiak

nia, takie jak balet w stylu „Jeziro Łabędzie” czy układ taneczny do utworu „Despacito”.

KGW Aktywna Pokrzywnica nie ogranicza się tylko do organizowania własnych wydarzeń – aktywnie angażuje się także w inicjatywy gminne. Podczas Gminnego Dnia Nowalijki członkini KGW przygotowują stoisko ze smakołykami, a w ubiegłym roku serwowały grochówkę dla uczestników XVII Rajdu Szlakiem Bitwy nad Bzurą.

Reprezentowanie gminy na szczeblu powiatowym oraz wojewódzkim to kolejne pole działalności KGW. Panie biorą aktywnie udział w wielu organizowanych wydarzeniach. Wraz z Fundacją Zielony Piątek miały przyjemność gościć na antenie programu „Pytanie na śniadanie” pokazując widzom tajniki wyrobu koszyczków wielkanocnych oraz kolorowych ozdób świątecznych. KGW wzięło udział w konkursie „Kulinarne podróże po łódzkim” promując lokalne tradycje kulinarne. Panie przygotowały torcik z warzywami i rybą, podkreślając bogactwo smaków regionu łódzkiego. Ich zaangażowanie przyczyniło się do promocji gminy Piątek na arenie wojewódzkiej. W ostatnim roku KGW Aktywna Pokrzywnica brało udział w ob-

chodach Łęczyckiego Hubertusa gdzie przygotowało tradycyjny pasztet myśliwski, zdobywając uznanie jury i publiczności. Nie zabrakło również Pań na obchodach Wojewódzkiego Dnia Strażaka w Łęczycy, promując lokalną kulturę i integrując społeczność.

Nieodłącznym elementem działalności KGW Aktywna Pokrzywnica jest kultywowanie tradycji. Udział w dożynkach parafialnych i gminnych. Panie z dumą kultywują tradycję własnoręcznego wypłatania wieńców dożynkowych. Każdego roku członkinie wkładają ogrom pracy i serca w tworzenie wyjątkowych kompozycji, które symbolizują wdzięczność za udane plony. Ważnym elementem jest udział KGW w przygotowaniu ołtarza na uroczystość Bożego Ciała oraz organizowanie wielkanocnego święcenia pokarmów, to działania, które zbliżają mieszkańców i podtrzymują lokalne dziedzictwo.

W ostatnich latach członkinie koła zaczęły również stawiać pierwsze kroki w amatorskim aktorstwie, biorąc udział w konkursach organizowanych przez Rejonowy Bank Spółdzielczy w Lututowie. Świetna zabawa idzie tu w parze z konkretnymi korzyściami - wygrane środki pomagają w zakupie wyposażenia świetlicy.

Co więcej do grona KGW Aktywna Pokrzywnica dołączyli mieszkańcy, którzy przed laty budowali świetlicę. Zachowane dokumenty i zapisy z tamtego okresu znajdą teraz swoje miejsce w kronice Koła - aby przyszłe pokolenia pamiętały, kto wznosił tę ważną dla lokalnej społeczności przestrzeń.

Podsumowując wiele lat działalności, członkinie KGW Aktywna Pokrzywnica podkreślają jedno: najważniejsze jest to, że mogą być razem, działać i czerpać radość z tego, co robią. To społeczność, w której spotykają się ludzie w różnym wieku, o różnych temperamentach, ale z tym samym celem-tworzyć miejsce, gdzie każdy czuje się dobrze i gdzie można zrobić coś wartościowego dla innych.

Bo, jak mówi stare przysłowie:
„Dziewczyny do tańca i do różańca”

Malwina Gołek

Biurowo Powiatowe IRWŁ w Łęczycy

Renta wdowia - pytania i odpowiedzi

RENTA WADOWIA

Najczęstsze pytania.
Konkretne odpowiedzi.

Sprawdź to!

1. Co to jest renta wdowia?

Renta wdowia to wypłata własnego świadczenia emerytalno-rentowego (na przykład emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy) łącznie z rentą rodzinną po zmarłym małżonku.

Jedno ze świadczeń składających się na rentę wdowią będzie wypłacane w całości, a drugie w części równej 15%.

Od 1 stycznia 2027 r. drugie świadczenie wypłacane będzie w wysokości 25%.

2. Co to jest zbieg świadczeń?

Zbieg świadczeń to prawo do jednoczesnego otrzymywania co najmniej dwóch świadczeń emerytalno-rentowych. Świadczenia te wypłacimy w odpowiednich proporcjach, przynajmniej jedno w pełnej wysokości. Jedno świadczenie wypłacimy zatem w pełnej wysokości (w 100%), a drugie - w pełnej wysokości lub w części, na przykład w 50% albo 15%.

3. Gdzie należy złożyć wniosek o rentę wdowią?

Wniosek o rentę wdowią możesz złożyć w dowolnym organie emerytalno-rentowym (KRUS, ZUS, WBE, ZER-MSWiA czy BESW), w którym jesteś uprawniona (uprawniony) do jednego ze świadczeń: emerytury, renty własnej lub renty rodzinnej.

Osoby uprawnione do świadczeń z dwóch organów rentowych mogą same zdecydować, do którego z nich chcą złożyć wniosek o rentę wdowią.

4. Kiedy złożyć wniosek o rentę wdowią?

Wniosek o rentę wdowią możesz złożyć już teraz. Aby otrzymać rentę wdowią od 1 lipca 2025 r., złóż wniosek najpóźniej do 31 lipca 2025 r.

Jeśli wcześniej nie ubiegałaś/ubiegałeś się o rentę rodzinną lub o własne świadczenie i otrzymujesz tylko jedno świadczenie – na przykład emeryturę, złóż wniosek o drugie świadczenie – na przykład rentę rodzinną.

Razem z tym wnioskiem możesz złożyć również wniosek o rentę wdowią.

5. Czy do wniosku o rentę wdowią trzeba dołączyć jakieś dokumenty?

Jeśli masz prawo do renty rodzinnej lub (oraz) do innego świadczenia emerytalno-rentowego, to posiadamy już wymagane dokumenty i do Wniosku o ustalenie zbiegu świadczeń, zwanego rentą wdowią, nie musisz dołączać żadnych dokumentów.

Jeśli uznamy, że do rozpatrzenia Twojego wniosku potrzebne są dodatkowe dokumenty, poprosimy Cię o ich dostarczenie.

6. Od kiedy będzie wypłacana renta wdowia?

Renta wdowia będzie wypłacana nie wcześniej niż od 1 lipca 2025 r.

7. Pobieram emeryturę rolniczą. Mąż był ubezpieczonym rolnikiem. Zmarł, gdy miałam 56 lat. Czy do wniosku o rentę rodzinną powinnam dołączyć jakieś dokumenty?

Do wniosku o rentę rodzinną prosimy dołączyć kwestionariusz dotyczący okresów ubezpieczenia męża. Jest to druk KRUS SR-21, który można pobrać na stronie internetowej www.gov.pl/krus, dostępny jest również we wszystkich jednostkach organizacyjnych KRUS.

Potrzebne będą także dokumenty, które potwierdzą okresy ubezpieczenia męża. Mogą to być świadectwa pracy, zaświadczenia ZUS czy książeczka wojskowa, jeśli mąż był ubezpieczony w systemie powszechnym i odbył zasadniczą służbę wojskową.

Mogą być również potrzebne odpisy skrócone aktów zgonu i małżeństwa, o ile nie są w posiadaniu KRUS, ani KRUS nie może ich uzyskać we własnym zakresie. Szczegółowe informacje uzyska Pani w naszych placówkach. Jeśli uznamy, że do rozpatrzenia wniosku niezbędne są dodatkowe dokumenty, poprosimy Panią o ich dostarczenie.

8. Pobieram rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy i mam ustalone prawo do renty rodzinnej po mężu w ZUS (świadczenie zawieszona). Gdzie powinienam złożyć wniosek o rentę wdowią?

Wniosek może Pani złożyć w dowolnym organie rentowym, w którym ma Pani ustalone prawo do własnego świadczenia lub renty rodzinnej, czyli w KRUS albo w ZUS.

9. Czy wniosek o rentę wdowią powinnam złożyć osobiście? Czy może go przekazać moja siostra i czy muszą dać jej jakieś upoważnienie?

Wniosek musi być przez Panią własnoręcznie podpisany. Może złożyć go Pani osobiście, przesłać pocztą lub poprosić inną osobę, na przykład siostrę, o przekazanie do KRUS.

Wniosek można też przekazać przez elektroniczną skrzynkę podawczą ePUAP. Dokument elektroniczny musi być podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

Do złożenia wniosku nie wymagamy żadnego pełnomocnictwa ani upoważnienia innej osoby.

Jeśli chciałaby Pani, aby siostra mogła załatwić inne sprawy związane z rentą wdowią, rentą rodzinną lub innym świadczeniem emerytalno-rentowym, to powinna Pani udzielić jej pełnomocnictwa lub wystawić upoważnienie do reprezentowania Pani w tych sprawach.

Pełnomocnictwo takie lub upoważnienie może przekazać do KRUS również Pani siostra, na przykład z wnioskiem o rentę wdowią.

Pełnomocnictwo (upoważnienie) można napisać odręcznie. Ważne jest, aby zawierało Pani dane osobowe oraz dane siostry: imię i nazwisko, Pesel, adres, rodzaj, serię i nr dokumentu tożsamości – dowodu osobistego lub paszportu. Musi znaleźć się w nim również informacja – do jakiego celu ma służyć oraz Pani własnoręczny podpis.

10. Jestem wdowcem od 5 lat. Skończyłem 81 lat, mam problemy z poruszaniem i nie korzystam z żad-

nych form elektronicznego przekazywania dokumentów. Opiekuje się mną syn. Sam nie mogę złożyć wniosku o rentę wdowią. Co zrobić?

Prosimy wypełnić i własnoręcznie podpisać wniosek. Następnie syn może go złożyć w najbliższej jednostce organizacyjnej KRUS. Wniosek taki można również wysłać pocztą.

11. Jestem wdową. Mam ustalone prawo do rolniczej renty rodzinnej po zmarłym małżonku, ale pobieram własną emeryturę z ZUS. Mąż zmarł gdy miałam 59 lat. Wystąpiłam z wnioskiem o rentę wdowią. Czy otrzymam to świadczenie i jaka będzie jego wysokość?

TAK. Od 1 lipca 2025 r. uzyska Pani prawo do zbiegu świadczeń w wysokości:

- 100% emerytury i 15 % renty rodzinnej albo
- 100% renty rodzinnej i 15% emerytury, w zależności od tego, który wariant zaznaczyła Pani we wniosku.

Ważne!

Suma połączonych świadczeń (wraz z dodatkami wypłacanymi razem z tymi świadczeniami) nie może przekroczyć trzykrotności najniższej emerytury. Jeżeli suma świadczeń przekroczy tę kwotę, pomniejszyśmy wypłatę renty rodzinnej o kwotę przekroczenia.

12. Mam 65 lat i od 3 lat jestem wdową. Oboje z mężem pobieraliśmy z KRUS emerytury w kwotach niewiele wyższych od najniższych. Czy będę miała prawo do renty wdowiej?

TAK. Będzie Pani miała prawo do jednego świadczenia w pełnej wysokości – 100% oraz drugiego – w wysokości 15% świadczenia.

Do Pani będzie należała decyzja, które świadczenie będziemy wypłacać w całości, a które w części.

Aby otrzymać rentę wdowią, musi Pani złożyć wniosek o rentę wdowią oraz wniosek o rentę rodzinną.

13. Pobieram rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy. Za 2 lata w listopadzie osiągnę wiek emerytalny. Mój mąż zmarł w grudniu 2024 r. Prowadziliśmy wspólne gospodarstwo rolne przez ponad 35 lat. Czy otrzymam rentę wdowią?

Żebyśmy mogli wypłacić rentę wdowią, musi Pani osiągnąć powszechny wiek emerytalny, czyli mieć ukończone co najmniej 60 lat oraz mieć ustalone prawo do renty rodzinnej i własnego świadczenia.

Nie osiągnęła Pani jeszcze wieku emerytalnego, dlatego od 1 lipca 2025 r. nie uzyska Pani prawa do renty wdowiej. Prawo to powstanie, jeśli po ukończeniu 60 lat nie zmieni się Pani sytuacja rodzinna, czyli nie zawrze Pani nowego związku małżeńskiego.

14. Jestem emerytką od kilku lat i mam ustalone prawo do renty rodzinnej lecz jej nie pobieram, ponieważ jest niższa od mojej emerytury. Mąż zmarł, gdy miałam 53 lata. Czy mogę skorzystać z renty wdowiej?

NIE. Rentę wdowią możemy wypłacić tylko wdowie, która spełniła warunki do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż w dniu, w którym ukończyła 55 lat. Ponieważ mąż zmarł, gdy miała Pani 53 lata, nie nabędzie Pani prawa do pobierania renty wdowiej.

15. KRUS wypłaca mi emeryturę rolniczą i mam ustalone prawo do renty rodzinnej po zmarłej pierwszej żonie. Obecnie jestem w nowym związku małżeńskim. Czy mogę otrzymać rentę wdowią?

NIE. Prawo do wypłaty renty wdowiej ustaje, jeśli zawrze Pan nowy związek małżeński. Rentę wdowią można otrzymywać wyłącznie w przypadku zbiegu własnego świadczenia z rentą rodzinną po ostatnim małżonku.

Źródło: KRUS

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

Góra paczków, za tą górą, tłuste placki z konfiturą

Dziś po brzegi wypełnione konfiturą lub słodkim kremem. Dawniej były słoną zagryzką, pełne tłustej słoniny. Sam ojciec polskiej literatury – Mikołaj Rej – pisał o paczkach w „Żywocie człowieka poczciwego”, że to „jedno z najbardziej tradycyjnych polskich ciast”.

Nie do końca wiadomo, skąd tradycja jedzenia paczków w Tłusty Czwartek dotarła do Polski. Przysmak ten znany był już w starożytnym Rzymie, kiedy spożywano je podczas obchodów przełomu zimowo-wiosennego. Początkowo paczki nie były przygotowywane na słodko. Również w polskiej kuchni pierwotnie miały postać ciasta chlebowego, nadzianego słoniną.

Zgodnie z wielowiekową tradycją Tłusty Czwartek inicjował okres mięsopustów, czyli czas zabaw i biesiad przy suto zastawionym stole. Najpopularniejszym napojem zaś, podczas zapustowych biesiad, było piwo lub wódka, którymi w czasie zapustów raczono się często w nadmiarze. Według etnografów, taka obfitość jedzenia i picia miała służyć nie tylko dobrej zabawie, ale również zaklinaliu urodzaju na cały rok. Zygmunt Gloger zapisał w „Roku polskim w życiu, tradycji i pieśni”:

– Za Piastów i Jagiellonów Tłusty Czwartek symbolizowały zupełnie inne potrawy: pierogi z kaszą gryczaną lub jagłą, kapusta z grzybami i kminkiem omaszczoną słoniną tudzież dziczyzną, żur z kiełbasą jałowcową, kapuśniak na świńskim ryju, lub czernina obficie zacierkami wypełniona.

Prawdopodobnie w Polsce paczki – choć w odmiennej formie niż te, które dziś znamy – pojawiły się w XII wieku. Zwane były wówczas jako pampuchy lub krepel. Ta ostatnia nazwa – *krepel* – pochodzi od niemieckiego *Krapfen*, tzn. ciasto smażone na tłuszczu. Nazwa ta przetrwała do dziś na przykład na Górnym Śląsku.

Warto zauważyć, że pamięć o krepelach przechował w jednym z dzieł sam Mikołaj Rej, który w „Żywocie człowieka poczciwego” wzmiankował, że krepel, były dla ubogich alternatywą dla tortów spożywanych przez bogaczy:

– *Mnieysi stanowie pieką krepel, więtsi torty.*

Zwyczaj jedzenia paczków takich, jakie dziś znamy, czyli na słodko, zrodził się prawdopodobnie w XVI wieku i pochodzi z kuchni arabskiej. Wówczas paczki były polewane miodem. Dawniej słod-

kie wersje miały w środku ukryty orzeszek lub migdał. Ten, kto trafił na paczka z „niespodzianką”, mógł liczyć na dostatek i szczęście. Obecnie paczki wypełnione są słodką konfiturą lub kremem.

Kulisty kształt paczka pochodzi z XVIII wieku, gdy zaczęto używać drożdży do ich produkcji, przez co ciasto stało się bardziej puszyste. Udokumentował to XVIII-wieczny znawca kuchni i historyk ks. Jędrzej Kitowicz:

– *Staroświeckim paczkiem trafiwszy w oko mógłby go podsinić, dziś paczek jest tak pulchny, tak lekki, że ścisnąwszy go w rękę znowu się rozciąga i pęcznieje do swojej objętości, a wiatr zdmuchnąłby go z półmiska* – opisał zmieniające się zwyczaje.

Dziś Tłusty czwartek to jeden z najbardziej smakowitych i lubianych dni w roku. Docenił go również swoim wierszem poeta Władysław Broniewski:

„Tłusty czwartek”

Góra paczków, za tą górą
tłuste placki z konfiturą,
za plackami misa chrustu,
bo to dzisiaj są zapusty.
Przez dzień cały się zajada,
a wieczorem maskarada:
Janek włożył ojca spodnie,
choć mu bardzo niewygodnie,
Zosia – suknię babci Marty
I kapelusz jej podarty,
Franek sadzy wzięt z komina,
Bo udawać chce Murzyna.
W tłusty czwartek się swawoli,
później czasem brzuszki boli.

ZE ZDROWYMI TŁUSZCZAMI

Składniki:

- mąka migdałowa 100 g
- mielone siemienie lniane 50 g
 - 40 g pasty tahini
 - 100 g daktyli
- 100 g wiórków kokosowych
- 250 ml mleka roślinnego (np. ryżowe, migdałowe, kokosowe)
- ksylitol

Przygotowanie:

Daktyle namoczyć we wrzątku przez około 1 godzinę.
Dodać wszystkie suche składniki, tahini oraz stopniowo dolewać mleko.
Wyrabiać masę.
Na blaszce wyłożonej papierem do pieczenia, ułożyć uformowane kulki.
Piec w 180 stopniach przez 20 min.
Ksylitol utrzeć na puder i posypać nim paczki.

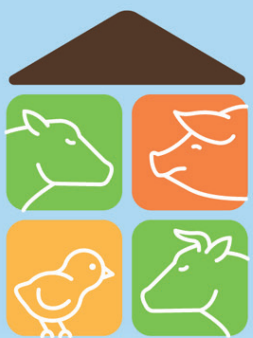
Źródło przepisu: www.akademiodobregosmaku.sggw.pl

Źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl

FERMA^{DLG}

XXIV Międzynarodowe Targi Ferma Bydła
XXVII Międzynarodowe Targi Ferma Świń i Drobiu

21-23 lutego 2025

Hala EXPO / MOSiR Łódź

**WRACAMY
DO ŁÓDZI**

- Specjalistyczne targi technologii hodowli i chowu
- Panele dyskusyjne i prelekcje w ramach forum
- Ekspozycja maszyn i urządzeń
- Wiele atrakcji i konkursów z nagrodami

Bezpłatne Karty Wstępu na targi

do odbioru w Twoim Biurze Powiatowym Izby Rolniczej
(adres znajdziesz wewnątrz numeru)

AgriFood

www.targiferma.com

